

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики музичного виховання та диригування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОФІЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ (ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯМИ)**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Середня освіта (Музичне мистецтво)»

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 4 вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Профільний інструмент
Викладач (-і)	Таран І. М. , кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування Новосядла І. С. , кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування. Середюк І. М. , кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування
Контактний телефон викладача	Таран І. М. (0342) 523429 Новосядла І. С. (0342) 523429 Середюк І.М. (0342) 523429
Е-mail викладача	Таран І. М. iryna.taran@pnu.edu.ua Новосядла І. С. iryna.novosiadla@pnu.edu.ua Середюк І. М. iryna.serediuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна, заочна
Обсяг дисципліни	12 кредитів ЄКТС, 360 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	Система дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://d-learn.pnu.edu.ua/ Профіль (pnu.edu.ua)
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kmvd.pnu.edu.ua/ Також доступні усі можливі консультації шляхом онлайн та офлайн.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «**Профільний інструмент**» призначена для вивчення студентами-піаністами денної та заочної форм навчання Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та є необхідним компонентом загальнотеоретичної та професійної підготовки музикантів. Предметом вивчення навчальної дисципліни є здобуття студентами навиків гри на фортепіано в об'ємі, необхідному для подальшої професійної музично-педагогічної та виконавської діяльності. Вивчення дисципліни забезпечує удосконалення теоретичних знань та формування виконавських умінь і навичок, сприяє розвитку музичного кругозору та художнього смаку.

Предмет навчальної дисципліни полягає у забезпеченні практичної спрямованості навчального процесу студентів; їх адаптації до швидкозмінних вимог українського та міжнародного ринків праці; наданні можливості навчання за індивідуальною варіативною частиною освітньо-професійної програми, сформованої на вимогу часу й побажаннями слухача. У зв'язку з потребою диференціації індивідуальних завдань теоретичний виклад матеріалу необхідно якомога більше ілюструвати прикладами з конкретних фортепіанних творів, а індивідуальні заняття доповнювати обговоренням самостійних завдань. Ця діяльність буде ефективною, якщо завдання не будуть дублюватись, що дасть можливість кожному піаністу самостійно набувати знань, умінь та навиків творчої діяльності. Концепція програми спирається на свідоме поєднання основних постулатів історії та теорії загальної та музичної педагогіки; доцільність практичного використання шедеврів світового музичного мистецтва різних епох, творів видатних композиторів-класиків та сучасних авторів; яскраві зразки української фортепіанної музики; використання традицій фортепіанної школи та новітніх індивідуально-особистісних педагогічних технологій,

індивідуальних манер виконавської техніки тощо з дотриманням норм та правил академічної доброчесності.

Зміст навчальної дисципліни полягає у: 1) професійній підготовці та вихованні фахівців – музикантів-піаністів для практичної діяльності вчителя музичного мистецтва в системі загальної та спеціалізованої шкільної музичної освіти; 2) підготовці висококваліфікованих музикантів, які досконало володіють виконавською майстерністю гри на фортепіано; 3) оволодінні різноманітними фортепіанними програмами, новітніми методиками, що передбачають постійне збагачення репертуару та підвищення виконавської майстерності; 5) знанні основних етапів опрацювання фортепіанних творів. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: *знати* : репертуар , необхідний для музичного та художньо-пізнавального розвитку піаніста; композиторські, виконавські стилі, жанри світової музичної літератури; специфіку гри на фортепіано; *вміти* : грамотно опрацьовувати музичний матеріал, читати з листа, ескізно вивчати фортепіанний твір, грати в ансамблях, акомпанувати, підбирати супровід, самостійно опрацьовувати репертуар, непередбачений програмою; вирішувати поставлені творчі завдання шляхом постійного розвитку музичного досвіду в поєднанні з систематичними заняттями практичного характеру; репрезентувати свої досягнення публічно: участь у концертах, сольних концертах, конкурсах тощо.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Профільний інструмент» полягає у формуванні в студентів різнобічних якостей та вмінь, необхідних для практичної діяльності в галузі музичної педагогіки, підготовці фахівців, здатних до самостійної художньо-виконавської, навчально-виховної та музично-освітньої роботи у сфері музичного-педагогічного виховання.

Програма враховує притаманну даній дисципліні систему міждисциплінарних зв'язків, адже для гармонійного і повноцінного вивчення предмету необхідний зв'язок із низкою таких спеціальних дисциплін, як теорія, історія та педагогіка мистецької освіти, хоровий клас та шкільний практикум, педагогіка інструментального виконавства, інструментальне виконавство України, методика викладання профільного інструменту, хорове диригування, концертмейстерський клас, ансамблева гра тощо.

Успішність досягнення поставленої мети залежить від досягнення таких **цілей**: формування знань принципів та методів роботи з фортепіанним репертуаром; ознайомлення із певною кількістю творів, різноманітних за жанром, стилем та формою; удосконалення професійних виконавських навичок; формування навичок єдності виконавських прийомів у спільній виконавській діяльності – гри в ансамблі та акомпануванні; прищеплення навичок самостійної роботи над фортепіанними творами; сприяння формуванню художнього та естетичного смаку на зразках народної музики, української та зарубіжної класики, творах сучасних композиторів; формування навичок читання з листа музичних творів та хорових партитур, підбору на слух; ознайомлення з основними прийомами транспонування творів для фортепіано тощо, розвиток здатності до концертно-виконавської автономності та дотримання норм і правил академічної доброчесності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

У результаті вивчення дисципліни «Профільний інструмент» у студентів мають бути сформовані такі **програмні компетентності**:

Загальні компетентності:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності:

- Уміння виявляти музикальність, виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентські), інтерпретаційні, артистичні уміння, виконавську надійність учителя музичного мистецтва
- Здатність інтегрувати складні професійні вміння гри на музичних інструментах, співу, диригування музичними та хореографічними шкільними колективами, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).
- Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності; створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності
- Здатність до оволодіння новими знаннями в галузі мистецької освіти, вміння застосовувати сучасні педагогічні технології в навчальному процесі, демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва; до розуміння принципів методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичним розвитком учнів.
- Здатність демонструвати високий рівень виконавської майстерності та спроможність до вирішення основних проблем практичної діяльності в репетиційній, педагогічній та творчій роботі; здатність до художньо-музичної взаємодії в колективній роботі.

Результати навчання:

- Здатність здійснювати художньо-педагогічне спілкування з дітьми; вміння вирішувати педагогічні навчально-виховні, художньо-творчі завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів та їх музичної підготовки.
- Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на музичних інструментах, постановки голосу та техніки диригування.
- Готовність до свідомої педагогічної та виконавської діяльності, до планування й організації виконавського та педагогічного процесу, концертних програм і культурно-мистецьких проєктів.
- Знання репертуару, необхідного для музичного та художньо-пізнавального розвитку інструменталіста; композиторських, виконавських стилів, жанрів світової музичної літератури; специфіки гри на інструменті; знання методики поетапного вивчення твору; особливостей роботи над звуком, метро-ритмом, інтонацією, штрихами, динамікою; вміння застосовувати набуті творчі виконавські навички у педагогічній діяльності.
- Здатність застосовувати фахові знання та практичні навички у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі; демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих а педагогічних інтерпретацій.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	

індивідуальні заняття	137
самостійна робота	223

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I–VIII	014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)	I–IV курс першого (бакалаврського) рівня	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Основи раціональної техніки гри на фортепіано			
Тема 1. Вивчення аплікатурних принципів гам С – а, G – е		2	4
Тема 2. Вправи на дрібну техніку. Індивідуальні творчі завдання		2	4
Тема 3. Формування навичок оперування поняттями, визначеннями і музичними термінами. Гра гам, акордів, арпеджіо		2	4
Тема 4. Виконання двох етюдів на різні види техніки		2	4
Організація роботи над музичним твором відповідно до його поетапного вивчення			
Тема 5. Розбір-вивчення фортепіанного твору. Метод розгорнутого виконавського аналізу музичної мови твору в роботі над деталями		2	4
Тема 6. Комплекс піаністичних засобів виразності (динаміка, штрихи, артикуляція, педаль тощо) у передачі контрастних образів фортепіанних творів		2	4
Тема 7. Засвоєння принципів роботи з нотним матеріалом		2	4
Тема 8. Вивчення нотного тексту віртуозного твору українського композитора		2	4

Формування навичок читки нот з листа			
Тема 9. Набуття навичок читки нот з листа		2	4
Тема 10. Удосконалення навичок читання нот з листа		2	4
Тема 11. Читання з листа фортепіанних творів, нескладних за формою та фактурою		2	4
Тема 12. Ритмічна організація процесу читання музики з нот		2	4
Структура поліфонічної техніки			
Тема 13. Поглиблене ознайомлення з текстом поліфонічного твору		2	4
Тема 14. Вивчення тематичного матеріалу поліфонічного твору		2	4
Тема 15. Поліфонічна багатоплановість як властивість фортепіанної фактури		2	4
Тема 16. Динамічний план інтерпретації поліфонічного твору		2	4
Комплексний розвиток фортепіанної техніки			
Тема 17. Вивчення нотного тексту віртуозного твору		2	4
Тема 18. Узагальнення аплікатурних формул		2	4
Тема 19. Освоєння простих формул п'ятипальцевої техніки на матеріалі етюд		2	4
Тема 20. Виконання віртуозної п'єси або етюд		2	4
Розвиток музичного мислення в роботі над творами великої форми			
Тема 21. Динамічний план інтерпретації твору великої форми		2	4
Тема 22. Зорові та слухо-моторні уявлення піаніста у процесі формування інтерпретаційної моделі твору великої форми		2	4
Тема 23. Прийоми звуковидобування та виконавські засоби художньої виразності (динаміка, артикуляція, педалізація), притаманні творам великої форми		2	4
Тема 24. Засвоєння принципів роботи з нотним матеріалом та виконання твору великої форми		2	4

Виховання метро-ритмічної дисципліни в процесі освоєння інструктивного матеріалу			
Тема 25. Методи розвитку почуття темпо-ритму та відповідних форм самоконтролю		2	4
Тема 26. Образні контрасти та проблема темпо-ритму у творах розгорнутої форми		2	4
Тема 27. Удосконалення технічних та темпо-ритмічних прийомів відповідно до художнього задуму Композитора		2	4
Тема 28. Етапи роботи над твором: гра по голосах, підбір аплікатури, освоєння регістрової фактури, розподіл уваги, вокалізація окремих голосів тощо		2	4
Комплексний розвиток музичного слуху в роботі над поліфонією			
Тема 29. Прийоми активізації мелодичного, гармонічного, тембро-динамічного слуху в роботі над багатоголоссям		2	4
Тема 30. Формування програми техніко-тактичних дій інтерпретації поліфонічного твору		2	4
Тема 31. Удосконалення темпо-ритмічного виконання у поліфонічних творах		2	4
Тема 32. Формування активного творчого інтересу до виконуваних поліфонічних творів		2	4
Розвиток фактурних можливостей піаністичної техніки			
Тема 33. Виконання етюдів на різні види техніки. Гра гам, акордів, арпеджіо в тональностях до 4-х знаків		2	4
Тема 34. Опрацювання рухово-моторного компонента читання нотного тексту: «графічний», «топографічний» та «сліпий» методи		2	4
Тема 35. Удосконалення просторової точності пальцевого апарату		2	4
Тема 36. Зорові та слухо-моторні уявлення піаніста у процесі формування інтерпретаційної моделі твору віртуозного характеру		2	4

Виконавська інтерпретація творів різних жанрів			
Тема 37. Стильовий підхід в інтерпретації творів епохи бароко		2	4
Тема 38. Художньо-виконавська образність та стилістична достовірність інтерпретаційної моделі творів епохи бароко		2	4
Тема 39. Стильові особливості виконавського втілення художніх засобів музичної виразності у творах композиторів національних шкіл		2	4
Тема 40. Поліваріантність фортепіанної інтерпретації творів композиторів національних шкіл		2	4
Формування художніх можливостей піаністичної техніки			
Тема 41. Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів		2	4
Тема 42. Інтонаційна, динамічна, тембральна, ритмічна функції артикуляції		2	4
Тема 43. Педагогічно-виконавський задум художньої інтерпретації виконуваного твору		2	4
Тема 44. Розширення музичного світогляду		2	4
Розвиток навиків педалізації в роботі над творами різних жанрів			
Тема 45. Формотворча роль педалі в організації фортепіанної фактури сонатної форми та варіацій		2	4
Тема 46. Основні функції педалі у фортепіанних творах		2	4
Тема 47. Художні функції прямої та запізнюючої педалі у кантилені та віртуозних творах		2	4
Тема 48. Відпрацювання варіантів педалізації та оркестрового урізноманітнення звучання фортепіанних творів		2	4

Розвиток фортепіанно-виконавської майстерності			
Тема 49. Розвиток виконавських навичок стильової жанрової інтерпретації		2	2
Тема 50. Опанування музичних творів шкільного репертуару		2	2
Тема 51. Особливості голосоведення при виконанні поліфонічних творів		2	2
Тема 52. Динамічний план інтерпретації твору кантиленного характеру		2	2
Саморегуляція процесу музично-виконавської діяльності			
Тема 53. Формування програми техніко-тактичних дій інтерпретації твору великої форми		2	2
Тема 54. Зорові та слухо-моторні уявлення піаніста у процесі формування інтерпретаційної моделі поліфонічного твору		3	2
Тема 55. Динамічний план інтерпретації віртуозного твору		3	2
Тема 56. Стилiстичні особливості виконання творів вітчизняних та зарубіжних композиторів		3	2
Заключний етап роботи над програмою			
Тема 57. Реалізація педагогічних виконавських задумів при виконанні фортепіанних творів		2	2
Тема 58. Методи перевірки слухової, зорової, рухово-моторної пам'яті на заключному етапі роботи над творами		3	2
Тема 59. Оволодіння професійним мисленням та уміння самостійно оцінювати власне виконання		3	2
Тема 60. Виховання виконавської витримки та артистизму		3	2
Концертно-виконавська реалізація власної інтерпретаційної моделі фортепіанних творів			
Тема 61. Удосконалення змістовного та виразного виконання		2	1
Тема 62. Формування програми техніко-тактичних дій художньої інтерпретації фортепіанних творів		3	2

Тема 63. Цілісне усвідомлення твору при реалізації виконавських завдань		3	2
Тема 64. Співставлення результатів діяльності з художньою концептуально-інтерпретаційною моделлю фортепіанних творів		3	2
ЗАГ.:		137	223

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів. Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів онлайн та офлайн навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.
Вимоги до письмових робіт	Навчальна дисципліна передбачає можливість написання індивідуальних письмових завдань із опрацювання обов'язкової та додаткової літератури, а також аналізу музичних творів. Письмові завдання оцінюються відповідно до Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів кафедри методики музичного виховання та диригування спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Індивідуальні заняття	Під час індивідуальних занять здійснюється поточний контроль, основне завдання якого – перевірка рівня підготовки студента до виконання конкретної програми. Поточна успішність з дисципліни є основною інформацією при проведенні заліків і можуть враховуватися при проведенні екзамену.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів, Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів кафедри методики музичного виховання та диригування спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Підсумковий контроль	Поточний контроль та оцінювання проводиться викладачами безпосередньо на індивідуальних заняттях усіх видів (онлайн та офлайн). Періодичний та семестровий контроль проводиться з метою визначення успішності розвитку студентів та засвоєння ними навчальної програми на певному етапі навчання. Форма підсумкового контролю: I, IV семестр: залік. На заліку студент демонструє навички роботи над фортепіанними сольними творами, здатність відтворювати авторський задум, виражений в різноманітних за змістом, формою, фактурою та стилем творах, виконавську культуру, витримку та самостійність у вирішенні художніх завдань. Форма підсумкового контролю: III, V, VIII семестр: екзамен. Програма екзамену складається з творів, різних за змістом, стилем, фактурою і формою, яка повинна максимально відтворювати рівень виконавських навичок і умінь студента, рівень його загальної музичної культури. Усі твори мають продемонструвати різні аспекти підготовки студента. Виконання поліфонічного твору дає можливість показати володіння навичками поліфонічного мислення, різними видами поліфонічної техніки, поліфонічного контролю і його взаємодії з виконавськими прийомами. Велика форма (сонати, рондо, концерти) вимагає від студента вміння опанувати драматургією музичного образу і надає можливість здобути навички концептуального мислення. П'єси – вміння виразно виконувати музичні твори різні за стилем, змістом, різноманітних за жанром, використовуючи різні засоби музично-художньої виразності (фразування, динаміка, педалізація, агогіка) та уміти реалізувати виконавські задуми шляхом точного прочитання нотного тексту та розуміння авторського задуму. Критерії оцінювання «ВІДМІННО» (90 – 100 балів) виставляється студенту, що показав: - високий професійний рівень володіння інструментом; - високу технічну майстерність; - відчуття темпо-ритму; - володіння засобами музичної виразності – звуковидобуванням, динамічними відтінками, штриховою палітрою, педалізацією, агогікою; - знання і розуміння стильових та жанрових особливостей твору; - вміння передати на інструменті виразність та яскравість музичних образів, художнього змісту; - високий ступень розвиненості музично-естетичної свідомості й смаку; - високий рівень психологічної підготовки до сценічного виступу й якісне концертне виконання програми. «ДОБРЕ» (70 – 89 балів) виставляється студентам, які;
----------------------	---

	- представили в повному обсязі програму (при відсутності індивідуально-творчого ставлення до виконуваних творів); - передали художній зміст творів; - показали добре володіння інструментом (при відсутності яскравості у виконанні артикуляційних і динамічних відтінків та наявності технічної скутості); - припустили деякі помилкові дії у виконанні. Можна допустити випадковий зрив за умови відповідальної ретельної підготовки. «ЗАДОВІЛЬНО» (50 – 69 балів) виставляється студентам, які: - продемонстрували низький рівень володіння інструментом; - представили програму не в повному обсязі; - спотворювали низькою якістю виконання композиторський задум; - не зуміли передати художні образи, зміст музичного твору; - продемонстрували низький технічний рівень, посереднє володіння засобами музичної виразності; - допущені помилки у виконанні нотного тексту, часті зупинки, викликані психологічною та технічною невідповідністю студента. «НЕЗАДОВІЛЬНО» отримують студенти, які: - слабо володіють інструментом; - нездатні передати виконавську концепцію музичного твору; виконали програму невпевнено, з помилками, зупинками, що зумовлено безвідповідальною слабкою підготовкою до екзаменів та заліків.
--	--

7. Політика навчальної дисципліни

Навчальну дисципліну розроблено з огляду на Національну рамку кваліфікацій для кваліфікаційного рівня «бакалавр», програмні вимоги навчальної дисципліни спрямовані на досягнення шостого (6) рівня Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 519 [«Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341»](#)).

Навчальна дисципліна є органічною частиною освітньої програми і відповідає її логіці і вимогам. Відповідно, всі документи, розроблені для даної освітньої програми щодо оцінювання, результатів навчання тощо є чинними при вивченні навчальної дисципліни.

Політика навчальної дисципліни спрямована на набуття студентами компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності.

Підготовка концертної програми студентом передбачає формування навичок вільного володіння інструментом, зокрема здатність використовувати його у навчальній і концертно-виконавській діяльності, відтворювати авторський задум, виражений в різноманітних за змістом, формою, фактурою та стилем музичних творах, виконавську культуру, витримку та самостійність у вирішенні художніх завдань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати : репертуар, необхідний для музичного та художньо-пізнавального розвитку виконавця; композиторські, виконавські стилі, жанри світової музичної літератури; специфіку гри на фортепіано;

вміти : грамотно опрацьовувати музичний матеріал, читати з листа, ескізно вивчати виконуваний твір, грати в ансамблях, акомпанувати, підбирати супровід, самостійно опрацьовувати репертуар, непередбачений програмою; вирішувати поставлені творчі завдання шляхом постійного розвитку музичного досвіду в поєднанні з систематичними заняттями практичного характеру; репрезентувати свої досягнення публічно: участь у концертах, сольні концерти, конкурси тощо.

Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (нова редакція) та [Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#), ухваленими Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника 31 травня 2022 року, протокол № 05.

Відвідування занять Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають індивідуальні заняття курсу (онлайн та офлайн). Пропуски індивідуальних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку.

У взаємовідносинах викладач та студенти керуються загальними морально-етичними принципами та правилами поведінки відповідно до Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція), ухваленого Конференцією трудового колективу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника 16 червня 2022 року.

Неформальна освіта: Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (в редакції від 12.02.2021 року) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Блажкевич Г. Й., Старух Т. М. Правда і міфи про львівських піаністів – основоположників фортепіанної школи. Львів: Сполом, 2002. 226 с.
2. Використання методичних розробок українських педагогів-піаністів середини ХХ століття у самостійній роботі студентів над фортепіанною технікою: Метод. рекомендації для студентів спеціалізації «Хорове диригування», спеціальності «Музична педагогіка та виховання». Уклад. Н. Зимогляд. Х.: ХДАК, 2000. 16 с.
3. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано. Львів: Логос, 2001. 223 с.
4. Глазунова І. К. Організація інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музики в умовах модульно-рейтингового навчання: метод. рекомендації. К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2015. 68 с.
5. Гончаренко Л. П. Методика викладання музичного інструмента у вищій школі : метод. матеріали для самостійної роботи студента. Кіровоград, 2007. 35 с.
6. Завалко Е. В. Методологія формування готовності вчителя музики до інноваційної діяльності. К.: Центр навчальної літератури, 2022. 350 с.
7. Історія української музики : в 6 т. Т. 4. За ред. М. Гордійчук. К. : Наукова думка, 1992. 616 с.
8. Кальмучин-Дранчук Т. А. Стилiстичнi аспекти виконавських традицiй в українському піаністичному мистецтві першої половини ХХ століття. Івано-Франківськ: Факел, 2004. 146 с.
9. Кашкадамова Н. Б. Мистецтво виконання на клавішно-струнних інструментах. Тернопіль : Астон, 1998. 298 с.
10. Кашкадамова Н. Б. Фортеп'янно-виконавське мистецтво України: іст. нариси Львів :

- КІНПАТРІ ЛТД, 2017. 611 с.
11. Кашкадамова Н. Б. Фортеп'яне мистецтво у Львові. Тернопіль: Астон, 2001. 400 с.
 12. Кашкадамова Н. Б. Фортеп'яне мистецтво Шопена: Науково-методичний нарис. Тернопіль: Астон, 2000. 80 с.
 13. Кашкадамова Н. Б. Виконавська інтерпретація у фортеп'янному мистецтві ХХ сторіччя. Львів : КІНПАТРІ, 2014. 343 с.
 14. Кияновська Л. О. Стильова еволюція галицької музичної культури ХІХ-ХХ ст. Тернопіль: Астон, 2000. 339 с.
 15. Клин В. Л. Українська радянська фортеп'янна музика 1917–1977 рр. К.: Наукова думка, 1980. 314 с.
 16. Курковський Г. М. Питання фортеп'янного виконавства. К.: Муз. Україна, 1983. 138 с.
 17. Лесик Д. Й. Творчий портрет піаніста і педагога Богдана Тихонюка. Івано-Франківськ: Плай, 2001. 112 с.
 18. Лісовий В.А., Мельничук Я.М., Бойчук І.І. Основний музичний інструмент (фортепіано) : навч.-метод. посіб. Чернівці: Рута, 2007. 70 с.
 19. Музичні перлини Надзбруччя: Ноти для гри на музичних інструментах та ансамблів: навчально-методичний посібник [упор. В. Д. Губ'як, М. В. Губ'як та ін. ; муз. ред. А. М. Баньковський]. Київ : Осадца Ю. В., 2017. 91 с.
 20. Некрасов Ю. І. Комплексне навчання гри на фортепіано : навч.-метод. посібник для вищ. муз. навч. закладів. Одеса : АстроПринт, 2000. 148 с.
 21. Пастеляк Н. Поемність в українській фортеп'янній музиці першої половини ХХ ст.. Львів : Сполом, 1997. 128 с.
 22. Питання фортеп'янної педагогіки та виконавства. Ред. А. Й. Корженевський. К.: Муз. Україна, 1981. 116 с.
 23. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 640 с.
 24. Савицький Р. Основні засади фортеп'янної педагогіки. Передмова Н. Кашкадамової. Тернопіль: Астон, 2001. 68 с.
 25. Склярів О. Д. Методика викладання курсу фортепіано. Формування і розвиток виконавчих навичок студентів : Навч. посіб. для вищ. навч. закладів культури і мистецтв. Х. : Харківська держ. академія культури, 2002. 79 с.
 26. Таран І. М. Удосконалення майстерності читки нот з листа на уроках фортепіано *Науковий часопис. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск 72. Том 2. : зб. наукових праць. М-во освіти і науки України. Нац. пед університет імені М.П. Драгоманова. Київ, Видавничий дім «Гельветика», 2019. С. 193-197.*
 27. Таран І. М. Методичні рекомендації «Динаміка у фортеп'янних творах» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Івано-Франківськ, В-во ПП Голіней О.М., 2020. 56 с.
 28. Тарчинська Ю. Г. Формування раціональних прийомів гри на фортепіано (на прикладі творчої спадщини Л. Бетховена, Ф. Шопена, С. Прокоф'єва) : [навч. посіб.]. Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Ін-т мистец., Муз.-пед. ф-т, Каф. гри на муз. інструментах. Рівне : Волинські обереги, 2012. 100 с.
 29. Українська фортеп'янна музика ХХ-ХХІ століття: в 3-х т. Упор. Т. Рощина. К.: Муз. Україна, 2018. 480 с.
 30. Устименко Ю. С. Загальне фортепіано – шлях у велике мистецтво : навчальний посібник для муз. ф-ту. Дніпропетровськ : ІМА-прес, 2007. 104 с.
 31. Устименко Ю. С. Фортепіано для всіх. Педагогічні роздуми : навч. посібник для муз. ф-ту. Дніпропетровськ : ІМА-прес, 2008. 112 с.
 32. Шульгіна В. Д. Українська музична педагогіка: підручник для студ. вищ. навч. закл. Вид. 3-тє, допов. К. : НАКККіМ, 2016. 264 с.

Допоміжна література:

33. Бах Й. С. Добре темперований клавір. Т. I. Ред. Б. Муджеліні. К.: Муз. Україна, 1973. 144 с.
34. Бах Й. С. 15 двоголосих інвенцій. К.: Муз. Україна, 2009. 32 с.
35. Барвінський В. Колядки і щедрівки: для фортепіано зі словесним текстом . Тернопіль: Збруч, 1997. 22 с.
36. Барвінський В. Прелюдії для фортепіано. К.: Муз. Україна, 1964. 28 с.
37. Бетховен Л. Соната фа мінор. Тв. 2. № 1. За ред. О. Гольденвейзера. К.: Муз. Україна, 1993. 20 с.
38. Бетховен Л. Соната до дієз мінор. Тв. 27. № 2. За ред. О. Гольденвейзера. К.: Муз. Україна, 1982. 15 с.
39. Білаш О. Тетянчин альбом. Фортепіанні п'єси для дітей. К.: Муз. Україна, 2002. 40 с.
40. Борткевич С. Е. Маленький мандрівник: фортепіанний цикл. Фортепіанні твори українських композиторів : навчальний посібник / упор. : І. Гринчук, О. Горбач : Осадця Ю. В., 2017. Вип. 6. С.43–64
41. Гами, тризвук, арпеджіо: для фортепіано. Упор. І. М. Рябов. К.: Муз. Україна, 1977. 80 с.
42. Гелетюк Ю. Українські мотиви. Педагогічний репертуар для фортепіано. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 64 с.
43. Дремлюга М. В. Поема на тему української народної пісні-гри «Люб-нелюб» : [для фп.]. *Українська фортепіанна музика XX – XXI століття* / упорядник Тетяна Рощина. К.: Музична Україна, 2018. Т. 1. С.55–59 .
44. Клементи М. Сонатини для фортепіано. Тв. 36.. К.: Муз. Україна, 1993. 23 с.
45. Колесса М. Сонатина.К. : Мистецтво, 1953. 19 с.
46. Косенко В. 24 дитячі п'єси для фортепіано. К.: Муз. Україна, 1994. 62 с.
47. Лизогуб О. П'єси для фортепіано. К.: Муз. Україна, 1989. 48 с.
48. Лисенко М. Елегія. Сумний спів. К.: Муз. Україна, 1993. 8 с.
49. Лист Ф. Ноктюрн № 3 «Мрії кохання». К.: Муз. Україна, 1979. 7 с.
50. Лятошинський Б. П'ять прелюдій. Тв. 44.. К.: Муз. Україна, 1993. 12 с.
51. Птушкін В. 24 інвенції. К.: Муз. Україна, 2019. 56 с.
52. Равель М. Сонатина. К.: Муз. Україна, 1972. 23 с.
53. Ревуцький Л. Вибрані твори для фортепіано. К.: Муз. Україна, 1993. 27 с.
54. Українська фортепіанна музика XIX століття. Упор. Г. В. Курковський. К.: Муз. Україна, 1974. 71 с.
55. Фільц Б. Фортепіанні цикли. Тернопіль: Астон, 2002. 84 с.
56. Черні К. Школа вправності для фортепіано. Тв. 299. К.: Муз. Україна, 1995. 52 с.
57. Черні К. 24 етюди. Ор. 684. Заохочення до роботи. Ред. Р. Рєпки. К.: Муз. Україна, 2018. 96 с.
58. Черні К. Вибрані фортепіанні етюди за ред. Г. Гермера. Ч. 1. (50 маленьких етюдів). К.: Мелосвіт, 2005. 36 с.
59. Черні К. Вибрані фортепіанні етюди за ред. Г. Гермера. Ч. 2. (32 етюди). К.: Мелосвіт, 2005. 60 с.
60. Шиптур Б. Дитяча музика для фортепіано. Івано-Франківськ, 1989. 24 с.
61. Шиптур Б. Фортепіанний альбом для дітей та юнацтва. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2023. 108 с.
62. Шопен Ф. Скерцо. Ред. Я. Екер. К.: Муз. Україна, 2015. 88 с.
63. Штраус Й. Вальси для фортепіано. К.: Мелосвіт, 2008. 48 с.
64. Яковчук О. Школа гри на фортепіано. К.: Поліграфічний центр «Фоліант», 2019. 256 с.

Інформаційні ресурси

1. Профіль pnu.edu.ua
2. Система дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://d-learn.pnu.edu.ua/>)
3. Репозитарій Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <http://lib.pnu.edu.ua:8080/>
4. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <http://lib.pnu.edu.ua/>
5. Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І.Франка <https://lib.if.ua/>
6. Музична бібліотека <https://mubis.com.ua/>
7. Ноти для фортепіано (muzukr.com)
8. Музична Лавка: Ноти для фортепіано (musiclavka.com.ua)
9. Ноти українських композиторів (ukrnotes.in.ua)

Викладач:

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри методики
музичного виховання та диригування

І. М. Таран